

TRƯỜNG: THCS TÂN HỘ CƠ
TỔ: LỊCH SỬ - ĐỊA LÍ- THIẾT BỊ

Tuần: 27,28

Tiết: 81-83

Họ và tên giáo viên:
Nguyễn Thị Tú Uyên

Ngày soạn: 15/03/2025

Ngày dạy: 18,24/3/2025

**BÀI 20: CUỘC KHÁNG CHIẾN CHỐNG THỰC DÂN PHÁP XÂM LƯỢC CỦA
NHÂN DÂN VIỆT NAM (1858 - 1884)**

Môn: LỊCH SỬ & ĐỊA LÍ - lớp 8

Thời gian thực hiện: (03 tiết)

I. MỤC TIÊU: Học xong bài học, học sinh sẽ đạt được

1. Về năng lực

*** Năng lực chung**

- Tự chủ và tự học: Khai thác được tài liệu phục vụ cho bài học.
- Giao tiếp và hợp tác: Làm việc nhóm hiệu quả.
- Giải quyết vấn đề và sáng tạo: Biết phân tích, nhận xét, đánh giá và liên hệ vấn đề.

*** Năng lực đặc thù**

- Tìm hiểu lịch sử: Khai thác và sử dụng được thông tin của một số tư liệu hình ảnh và tư liệu văn bản, video để tìm hiểu về quá trình thực dân Pháp xâm lược Việt Nam và cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược của nhân dân Việt Nam (1858 – 1884).

- Nhận thức và tư duy lịch sử: Rèn luyện kỹ năng miêu tả tranh ảnh lịch sử, kỹ năng so sánh, đánh giá, hợp tác.

- Vận dụng kiến thức, kỹ năng đã học để tìm hiểu về ý nghĩa, tính chất của cách mạng tư sản.

2. Về phẩm chất

- Trung thực: Đấu tranh với các hành vi thiếu trung thực trong học tập và cuộc sống.
- Chăm chỉ: Luôn cố gắng hoàn thành nhiệm vụ học tập được giao.
- Yêu nước: Có ý thức bảo vệ di tích lịch sử của nhân loại và dân tộc.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

1. Thiết bị dạy học

- Bài giảng power point
- Máy tính, Laptop.
- Smart Tivi

2. Học liệu

- SGK, SGV.
- Phiếu học tập.
- Một số video, tranh ảnh liên quan đến nội dung bài học.
+ <https://www.youtube.com/watch?v=KtOYUJF2lBE>

III. TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

1. Hoạt động 1: Khởi động (5')

a. Mục tiêu: Giúp HS

- Biết được một vài nguyên nhân Pháp xâm lược Việt Nam
- Tạo tâm thế cho HS chuẩn bị tiếp nhận kiến thức mới.

b. Nội dung: GV tổ chức cho HS xem video về tình hình Việt Nam nửa sau thế kỉ XIX tìm ra một số nguyên nhân Pháp xâm lược Việt Nam

c. Sản phẩm: Câu trả lời của HS.

d. Tổ chức thực hiện:

Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ

Xem đoạn video sau và kiến thức đã học, em hãy tìm những nguyên nhân Pháp xâm lược Việt Nam

<https://www.youtube.com/watch?v=KtOYUJF2lBE>

Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ

- GV: Hướng dẫn HS trả lời

- HS: Suy nghĩ, trả lời câu hỏi của GV

Bước 3: Báo cáo thảo luận

GV: - Yêu cầu đại diện của một vài cá nhân lên trình bày sản phẩm.

- Hướng dẫn HS báo cáo (nếu các em còn gặp khó khăn).

HS: HS báo cáo, còn lại theo dõi, nhận xét, bổ sung cho bạn (nếu cần).

Bước 4: Kết luận, nhận định

- Nhận xét Chuẩn xác kiến thức, chuyển dẫn vào hoạt động hình thành kiến thức mới.

- Viết tên bài, nêu mục tiêu chung của bài và dẫn vào HĐ tiếp theo.

2. Hoạt động: Hình thành kiến thức (115')

2.1. Thực dân Pháp xâm lược và cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp của nhân dân Việt Nam giai đoạn 1858 - 1873

a. Mục tiêu: Nêu được quá trình thực dân Pháp xâm lược Việt Nam và cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược của nhân dân Việt Nam giai đoạn 1858 - 1873

b. Nội dung: GV đặt câu hỏi, HS trả lời câu hỏi của GV.

c. Sản phẩm: Câu trả lời đúng của HS.

d. Tổ chức thực hiện

HĐ của thầy và trò	Sản phẩm dự kiến
Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ - Lập sơ đồ những sự kiện chính xảy ra trong quá trình Pháp xâm lược Việt Nam từ năm 1858 đến năm 1873? - Dựa vào tư liệu 20.2, lược đồ 20.3 và thông tin trong bài, em hãy nêu những nét chính của cuộc kháng chiến chống Pháp xâm lược ở Việt Nam từ năm 1858 đến năm 1873?	1. Thực dân Pháp xâm lược và cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp của nhân dân Việt Nam giai đoạn 1858 - 1873 - Lấy cớ bảo vệ đạo Thiên Chúa giáo; đêm 31 - 8 rạng sáng 1 - 9 - 1858, liên quân Pháp - Tây Ban Nha tấn công Đà Nẵng, bắt đầu cuộc chiến tranh xâm lược Việt Nam. - Quân ta dưới sự chỉ huy của Nguyễn Tri Phương ta đã đẩy lùi nhiều cuộc tấn công của giặc (tháng 2 - 1859). - Ngày 17 - 2 - 1859, Pháp tấn công và chiếm Gia Định. Rạng sáng ngày 24 - 2 - 1861 Pháp hạ đồn Chí Hòa, thừa thắng chiếm Định Tường, Biên Hòa, Vĩnh Long. - Tháng 6/1862, triều đình Huế kí Hiệp ước Nhâm Tuất với Pháp. - Bất chấp sự hòa hoãn của triều đình, phong trào kháng Pháp ở Nam Kỳ vẫn diễn ra sôi nổi với hình thức phong phú.
Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ - GV: Hướng dẫn HS trả lời - HS: Xem tranh ảnh (video) và đọc thông tin ngữ liệu trong SGK, hình 20.1, 20.2, 20.3, 20.4, mục em có biết để trả lời câu hỏi.	
Bước 3: Báo cáo, thảo luận - GV yêu cầu HS trả lời. - HS trả lời câu hỏi của GV.	
Bước 4: Kết luận, nhận định GV bổ sung phần phân tích nhận xét, đánh giá, kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập của học sinh. Chuyển dẫn sang hoạt động tiếp theo	

2. Thực dân Pháp mở rộng xâm lược ra cả nước và cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp của nhân dân Việt Nam giai đoạn 1873 – 1884

a. Mục tiêu: Nêu được quá trình thực dân Pháp xâm lược Việt Nam và cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược của nhân dân Việt Nam giai đoạn 1873-1884

b. Nội dung: GV đặt câu hỏi, HS trả lời câu hỏi của GV.

c. Sản phẩm: Câu trả lời đúng của HS.

d. Tổ chức thực hiện

HD của thầy và trò	Sản phẩm dự kiến
Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ Dựa vào sơ đồ 20.5, lược đồ 20.6, 20.7 và thông tin trong bài, em hãy trình bày những sự kiện chính về quá trình Pháp xâm lược và cuộc kháng chiến của quân dân Việt Nam giai đoạn 1873 - 1884. Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ - GV: Hướng dẫn HS trả lời - HS: Xem video và đọc thông tin ngữ liệu trong SGK, sơ đồ 20.5, lược đồ 20.6, 20.7 để trả lời câu hỏi. Bước 3: Báo cáo, thảo luận - GV yêu cầu HS trả lời. - HS trả lời câu hỏi của GV. Bước 4: Kết luận, nhận định GV bổ sung phần phân tích nhận xét, đánh giá, kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập của học sinh. Chuyển dẫn sang hoạt động Luyện tập	2. Thực dân Pháp mở rộng xâm lược ra cả nước và cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp của nhân dân Việt Nam giai đoạn 1873 - 1884 - Sau khi chiếm Nam Kỳ, Pháp thiết lập bộ máy cai trị 6 tỉnh Nam Kỳ. - Năm 1873, Phrăng-xi Gac-ni-ê đem 200 quân tấn công Bắc Kỳ, nhưng vấp phải sự kháng cự của quân dân Việt Nam. - Tháng 4 - 1882, Pháp xâm lược Bắc Kỳ lần 2, chiếm Hà Nội và Đồng bằng Bắc Bộ. - Tháng 12 - 1883, Pháp chiếm các phòng tuyến cuối cùng: Sơn Tây Bắc Ninh, Tuyên Quang.

3. Hoạt động: Luyện tập (5')

a. Mục tiêu: Dựa vào kiến thức của bài học vào việc làm bài tập cụ thể

b. Nội dung: HS suy nghĩ cá nhân làm bài tập của GV giao

c. Sản phẩm:

d. Tổ chức thực hiện

Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ

1. Dựa vào nội dung bài học, hoàn thành bảng hệ thống kiến thức về phong trào kháng chiến chống Pháp của nhân dân ta từ năm 1858 đến năm 1884 theo mẫu dưới đây vào vở:

Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ

- HS xác định yêu cầu của đề bài và suy nghĩ cá nhân để làm bài tập

- GV hướng dẫn cho HS tìm hiểu đề và làm bài tập

Bước 3: Báo cáo, thảo luận

- GV yêu cầu HS trình bày sản phẩm của mình.

- HS trình bày, theo dõi, nhận xét, đánh giá và bổ sung cho bài của bạn (nếu cần).

Bước 4: Kết luận, nhận định:

GV nhận xét bài làm của HS.

4. Hoạt động: Vận dụng (5')

a. Mục tiêu: củng cố và mở rộng kiến thức nội dung của bài học cho HS

b. Nội dung: GV giao nhiệm vụ, HS thực hiện nhiệm vụ.

c. Sản phẩm: Bài làm của HS

d. Tổ chức thực hiện

Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ (GV giao bài tập)

Hoàn thành bài tập 2 SGK/84 và nộp bài trên link Padlet GV gửi trên nhóm lớp.

Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ

- GV hướng dẫn các em tìm hiểu yêu cầu của đề.
- HS đọc và xác định yêu cầu của bài tập.

Bước 3: Báo cáo, thảo luận

GV hướng dẫn các em cách nộp sản phẩm cho GV sau khi hoàn thành.

Bước 4: Kết luận, nhận định

- Nhận xét ý thức làm bài của HS, nhắc nhở những HS không nộp bài hoặc nộp bài không đúng qui định (nếu có).
- Dẫn dắt HS những nội dung cần học ở nhà và chuẩn bị cho bài học sau.

IV. PHỤ LỤC

Bảng thống kê sự kiện chính trong giai đoạn: 1858-1873

Thời gian	Sự kiện
9/1858	Pháp chiếm bán đảo Sơn Trà, mở màn cuộc xâm lược Việt Nam. Triều đình lãnh đạo nhân dân chống trả quyết liệt.
2/ 1859	Quân Pháp kéo vào Gia Định. Quân triều đình chống cự yếu ớt rồi tan rã.
2/1861	Pháp tấn công Đại đồn Chí Hòa, Đại đồn Chí Hòa thất thủ, sau đó Pháp chiếm Định Tường, Biên Hòa, Vĩnh Long. Quân ta kháng cự mạnh nhưng thất bại.
6/1862	Triều đình Huế kí Hiệp ước Nhâm Tuất với Pháp. Cả hai bên tạm thời hòa hoãn.
6/1867	Pháp chiếm 3 tỉnh miền Tây là Vĩnh Long, An Giang, Hà Tiên không tốn một viên đạn. Phong trào kháng Pháp của nhân dân Nam Kỳ dưới sự lãnh đạo của các thủ lĩnh địa phương diễn ra khắp nơi và ngày càng lan rộng.

Một số nét chính của cuộc kháng chiến chống Pháp xâm lược 1858-1873

Tiêu chí	Tình hình
Địa bàn	Các cuộc khởi nghĩa nổ ra ở khắp nơi. Nhiều trung tâm khởi nghĩa được lập ra trên toàn Nam Kỳ như: Tây Ninh, Bến Tre, Vĩnh Long, Hà Tiên,...
Lực lượng	Cuộc kháng chiến của nhân dân Nam Kỳ diễn ra mạnh mẽ, lôi kéo đông đảo các tầng lớp nhân dân tham gia.
Hình thức	Đấu tranh vũ trang như: Nguyễn Trung Trực, Nguyễn Hữu Huân, Phan Liêm,... dùng văn thơ để chiến đấu như Nguyễn Đình Chiểu, Hồ Huân Nghiệp,...
Kết quả	tuy đều bị đàn áp nhưng đã gây cho Pháp nhiều khó khăn, tổn thất.

Bảng thống kê sự kiện chính trong giai đoạn: 1873-1884

Thời gian	Sự kiện
1873	- Pháp đánh Hà Nội và Bắc Kỳ lần thứ nhất - Nhân dân ta anh dũng kháng cự. Nguyễn Tri Phương hy sinh - Trận Cầu Giấy lần thứ nhất. Gác-ni-ê tử trận.
1874	- Triều đình Huế kí Hiệp ước Giáp Tuất. Pháp rút quân khỏi Bắc Kỳ.

	- Sáu tỉnh Nam Kỳ thuộc về Pháp. - Khởi nghĩa Trần Tấn, Đặng Như Mai ở Nghệ - Tĩnh.
1882	- Pháp đánh Hà Nội và Bắc Kỳ lần thứ hai, chiếm Hà Nội và các tỉnh Bắc Kỳ. - Quân triều đình hầu như tan rã - Hoàng Diệu tuần tiết.
1883	- Trận Cầu giấy lần thứ 2. Ri-vi-e tử trận. - Pháp chiếm cửa biển Thuận An. - Triều đình kí Hiệp ước Hác-măng chính thức thừa nhận nền bảo hộ của Pháp ở Bắc Kỳ và Trung Kỳ.
1884	- Triều đình kí Hiệp ước Pa-tơ-nôt. - Việt Nam trở thành nước thuộc địa nửa phong kiến.

Rút kinh nghiệm:

.....

.....

.....

.....

DUYỆT CỦA TỔ TRƯỞNG

GIÁO VIÊN THỰC HIỆN

Trần Thị Kim Tuyền

Nguyễn Thị Tú Uyên